

Een flinke stap voorwaarts

'Another encounter of the pleasant kind': Crystal Cable. Voor de mensen met een minder goed geheugen wil ik de volgende anekdote nog een keer aanhalen. Het is nu al meer dan vijf jaar geleden en om heel precies te zijn, gaat het hier om het allereerste nummer van Music Emotion waarin ik de Crystal Cable Reference testte. Een van de vroegste producten van Crystal Cable waarmee het merk zich kristalhelder op de kaart zette. De lijn werd, zoals iedereen tegenwoordig weet, ontwikkeld in de Siltech 'denktank' en deze producten werden gedaan door de vrouw van Edwin van der Kley namelijk Gabi van der Kley.

Ik viel toen over de naam Crystal: ik zou mijn vrouw geen kabelspruit schenken met de naam kristal maar toch meer iets in de lijn van (mijn) diamant. Nu, na vijf jaar is het er toch van gekomen de Crystal lijn heeft de toevoeging Diamond gekregen en wel op de gehele lijn. Het komt wel weer goed tussen die twee. En uit een soort van nostalgische overweging heb ik nu opnieuw de Reference aan de set hangen zowel in de oude ver-

sie als in de nieuwe vorm: de Diamond. Spannend!

Crystal Diamond

Het bovenstaande komt uit mijn mild romantische koker die niet altijd strookt met een andere, meer technische werkelijkheid, maar geloof me die kant komt heus aan bod. Het lijkt wel alsof de ontwikkelafdeling in Elst nooit stilstaat en iedere paar jaar komt er een nieuw pro-

duct bij dat of met dezelfde technieken sterk is verbeterd, of een product dat gebaseerd is op een nieuwe technologie of in het geval van Crystal een ander materiaal.

De hier besproken Crystal Reference behoort tot de beide categorieën namelijk een ander materiaal en een nieuwe techniek. Een andere noviteit is het feit dat Gabi ervoor gekozen heeft om alle kabels te voorzien van een certificaat ■■■NEXT

in de vorm van een papieren kaartje en een plastic ID. De kabels zijn ook allemaal genummerd waardoor de traceerbaarheid van de kabel sterk is toegenomen. Maar het belangrijkste aspect is natuurlijk dat fraude op deze manier is uitgesloten. Iedere koper weet nu wat hij heeft, hoe oud het product is en waar het vandaan komt. Een aankoop is nu opeens een stuk veiliger en een mooi stukje Chinese huisvlijt valt zo wel heel snel door de mand. En de imitatieboys krijgen het sowieso moeilijk omdat ook de plaatjes die Crystal Cable over de kabels schuift een stuk fraaier zijn dan die van hun waardige voorgangers.

Diamond

Maar waar staat het onderdeel Diamond nu voor. In ieder geval niet de toepassing van een keiharde koolstof uitgerijpt tot diamant en sporadisch verwerkt in de kristalpatronen van de kabel. Daar gebruikt Crystal zijn zilver/goudlegering voor. Een aantal parameters die een kabel maken tot wat ze zijn is maar een relatief kort rijtje met als hoofdzaken: de geleider, de afscherming, de spades en het soldeerwerk. Crystal is nog steeds een kabel die een coaxiale opbouw kent als afscherming, dit in tegenstelling tot de gevlochten afscherming die bijvoorbeeld Siltech kent. Dit geeft een duidelijk klankverschil en het zijn ook duidelijk twee verschillende kabels. Crystal

werkt met Kapton en teflon direct op de kern die de geleider omvat. Wat de twee bovengenoemde kabels wel gemeenschappelijk hebben is de opbouw van de kabel die gebaseerd is op een long-crystal van het zuiverste water. En dan bedoel ik een zuiverheid van zilver met een hele serie negens achter de komma. Dus 99,99995 % puur zilver en hoger. Dit in een legering met puur 24k goud. Genoeg reden om je een tikkeltje speciaal te voelen. Kapton en teflon als isolatie maken het geheel dan verder af en als diamantjes aan de kroon zijn er nog hoogkwalitatieve pluggen.

Maakt dit alles een mooie kabel: zeer zeker. Let op, de toegepaste geleider wordt in geen enkele andere kabel toegepast, het is een uniek Crystal Cable product waar zij alle rechten op hebben. Verder is de rest van de toegepaste materialen als het Dupont Kapton en het teflon geen afdankertje maar het beste dat je voor geld kunt kopen.

En voor degenen die het probleem empirisch willen benaderen zijn er meetresultaten die er absoluut niet om liegen. Crystal gebruikt die om te kijken of er inderdaad samenhang is tussen nieuwe technieken en resultaten en zo ja welke parameters welke vooruitgang te horen geven. Zij hebben daarvoor de apparatuur en dit is ook soms te aanschouwen op beurzen. Vervormingen in deze kabels zijn bijvoorbeeld extreem laag en zeker op referentieniveau ook gemeten aan de andere toppers. Dit verklaart dan ook de bijzonder schone weergave.

Luisteren

Crystal is en blijft de dame die ik graag uitnodig voor een muzieksessie. Ze is altijd een zeer plezierige gast in mijn audio set-ups. Of het nu een kleine set met een versterker, cd-speler en een paar speakers betreft of een enorme set met draaitafel, drive/dac en een voorversterker met een paar prachtige bui-

zen mono blokken die een set enorme panelen aanstuurt. Op ieder niveau is er wel een Crystal Cable die een van deze sets naar een veel hoger niveau tilt. Permanent speel ik in ieder geval met de Dream Line als referentie en het is en blijft een... juist ja. Slechts weinigen kunnen zich met dit fragiele wezen-tje meten dat in tegenstelling tot haar fysieke voorkomen vele concurrenten het vrezen heeft bijgebracht. Gratie en kracht en een verbluffende stage. En dan is er nu de Diamond Line.

Toevoegen

Wat kan een implementatie van een nieuwe geleider nog toevoegen aan dit verbluffende resultaat. Eenvoudig na te gaan. Ik besluit de kabel op twee niveaus te testen: eenmaal in een topset en eenmaal in een standaard set.

In de topset komen voornamelijk kabels uit de Reference lijn. Dit is een in mijn ogen nog betaalbare kabel en daarnaast komt het instapmodel in de kleine set namelijk, de Piccolo en een Micro powercord voor de versterker. Naast de testopstelling experimenteer ik nog met een Magnum Dynalab setje en met een Pink Faun opstelling.

De uitkomsten zijn vanaf het begin erg positief. De kenmerken die een Crystal Cable altijd al had komen er vrij snel uit. Eerst maar de Reference kabels. Die gaan aan een paar electrostaten en als versterking afwisselend buizenbakken van BAT en Jadis (JA 80). Als bron een DCS Puccini met externe klok. Resultaten: in de eerste plaats is er een enorme detailweergave die zich moeiteloos aaneen smeed tot een muzikaal geheel. Niks wordt bevoordeeld, dus niet alleen de volle focus op schitterend sprankelend hoog en de rest lummelt er maar wat omheen. Nee, alles krijgt zijn eigen plek en alle instrumenten mogen opvallen. Bijna zoals onze eigen wereld zou moeten zijn. Verder ontstaat hierdoor veel rust in de weergave.

Anders dan bij andere kabels excelleert de Crystal door detail in het laag en een duidelijk weergegeven afmeting. Geen donkere vlek in een hoek waar de basspeler staat die af en toe wat harder en zachter wordt, maar een bijna fysiek

weergegeven speler die zijn instrument beroert en dat hoor je. Je hoort ook precies waar en welke snaar. De weergave is verder zeer breed en diep. Electrostaten kunnen dat en de Reference moedigt dit gedrag ten sterkste aan. Wat een stage. De stem is zeer menselijk en wordt fraai in de ruimte neergezet. Maar wat is nu het verschil tussen de

vorige serie zonder het diamantlabel en deze? Ook daar is naar gekeken. Ik bezit nog enkele Reference kabels te weten een luidsprekerkabel en een powercord en die worden verwisseld met de Diamond reeks. Het verschil is duidelijk, niet extreem, maar wel belangrijk. Door de toevoeging van de oudere generatie kabels verdwijnt een stukje spanning. ■NEXT

De opname verliest iets aan realiteit. De stem is daar een zeer duidelijk voorbeeld van. De Diamond line geeft meer nuances weer in het verschil waar in de mond of de keel de zang wordt gevormd. Dus neus, keel en mondholte is duidelijk te onderscheiden. Ook de zogenaamde 'plosives' het ontploffen van geluid zoals bij de letter P is goed te onderscheiden. Met veel plezier luister ik naar de sarcastische stemwendingen in een cd van Sex without bodies bij het nummer 'Trol-lup'. Dit lijken kleine verschillen, maar krijg het maar eens voor elkaar!

Piccolo

Nou, Piccolo zijn ze. Vergeleken bij de Reference lijn hebben we hier te maken met zeer dunne draadjes. Weer dezelfde opbouw en ook hier weer dezelfde plaatjes met het serienummer. Ook de Piccolo gaat aan een mooie set in dit geval een geïntegreerde buizenversterker en een paar hoogrendementsspea-

kers (Triangle). Bron is een cd-speler van Marantz. Ik moet zeggen dat ik even knap perplex was. Dit is de basisversie en veel goedkoper dan de rest van de lijn. Maar de prijs is absoluut niet basis, integendeel. De kleine Piccolo hield veel van het prestatieniveau van zijn grote broer intact: dus ook hier een prachtige stage, het zeer bijzondere gevoel van emotionele betrokkenheid en weer veel detail. Dit is een absolute aanrader. Wel heb ik als powercord niet ingezet op de dunne Piccolo maar voor een slag duurdere Micro. Dat geeft de weergave fundament. Ook de luidsprekerkabels zijn niet slecht en vormen zeker geen barricade. Ik kan me van de vorige serie herinneren dat het onderscheid tussen de verschillende lijnen, dus Piccolo, Micro, Ultra etc. groter waren! Voor 299 euro bent u spekkoper want dit is een klein wonder en u ontvangt dan een setje Crystal Diamond Piccolo van een meter.

Conclusie

Hoe ze het steeds doen weet ik niet (nou ja een beetje) maar dit is weer een flinke stap voorwaarts. Op het eerste gehoor lijkt de behaalde progressie klein maar de grote winst zit hem deze keer vooral in de betrokkenheid bij de muziek. Stemmen die zeer natuurlijk klinken, instrumenten die net de juiste kleur krijgen. Een extra dimensie is het feit dat loopjes in de stemmen net dat stukje meer informatie geven waardoor de teksten er een dimensie bij krijgen, ook op informatieniveau. De Reference doet zijn naam meer dan eer aan maar voor het geld is de Piccolo absoluut gezien niet te verslaan. Dit is een topper van de bovenste plank. Wat mij betreft wordt dit nummertjes trekken bij de hifi-boer en netjes achteraan sluiten!

Jo Mullers

CRYSTAL CABLE, WWW.CRYSTALCABLE.COM

▶ END

